

Dosarul nr. 3ra-35/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A. Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: D. Corolevski, D. Stănilă, A. Corcenco)

DECIZIE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Slava Cargo Grup”, reprezentată de către avocatul Ion Matușenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Slava Cargo Grup” împotriva Biroului vamal Nord cu privire la contestarea actelor administrative și restituirea sumei achitate suplimentar,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Biroul vamal Nord, au fost casate hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central și încheierea din 26 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La data de 17 octombrie 2016 SRL „Slava Cargo Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Bălți, în prezent Biroul vamal Nord, cu privire la contestarea actelor administrative și restituirea sumei încasate suplimentar.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, unul din genurile sale principale de activitate constituie importul produselor de larg consum, precum și comercializarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

A menționat că, în perioada lunilor august-septembrie 2016, a efectuat mai multe importuri de produse de larg consum, însă organul vamal a pus în sarcina sa, în mod neîntemeiat și unilateral, spre plată impozite nejustificate, emițând actele cu caracter administrativ.

A susținut că, a respectat întocmai procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse.

A afirmat că, conform art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, pentru confirmarea veridicității datelor privind valoarea în vamă anunțată și a datelor suplimentare referitoare la ea, au fost prezentate documentele de bază, care nu au fost contestate de către pârât și nu a fost efectuată nicio referire la aceste acte, fiind doar nejustificat solicitată prezentarea actelor suplimentare.

A relevat că, deși organul vamal a solicitat documente suplimentare la declarația vamală, nu și-a rezervat cerința obligatorie de confirmare a acelor documente prezentate anterior. Mai mult, la depunerea declarațiilor vamale, a respectat întru totul rigorile legale în vigoare, iar autoritatea vamală nu a elucidat prin care anume suspiciuni se confirmă neveridicitatea documentelor prezentate.

A notat că, a prezentat suplimentar organului vamal informații cu privire la valoarea în vamă a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, precum și lista de prețuri ale producătorului, de care nu dispune organul vamal (documentele comerciale, vamale și de plată, facturi, scrisori de trăsură, etc., referitoare la tranzacții cu mărfuri identice sau similare), însă Biroul vamal Bălți nu a reacționat și, prin urmare, a fost subiectiv la adoptarea actelor administrative contestate.

A subliniat că, la acumularea informației referitoare la valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor trebuie să prezinte informații, pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și date privind mărfurile identice sau similare, a căroră perfectare vamală a efectuat-o anterior, însă autoritatea vamală nu i-a prezentat informațiile, de care dispune, despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, care ar confirma valoarea mărfii importate. În consecință, pârâtul a recalculat valoarea în vamă și în temeiul art. 127 din Codul vamal, a dispus încasarea cu titlu executoriu a sumelor de la contul unic al întreprinderii.

A invocat că, acțiunile pârâtului nu au fost transparente și clare, or, acesta nu a precizat motivele neaplicării metodelor determinării valorii în vamă specificate la art. 11, 12, 13, 15 și 16 din Legea cu privire la tariful vamal. Așadar, nu s-au arătat cauzele folosirii unei metode în detrimentul alteia, dar și temeiul majorării plăților vamale.

A declarat că, în toate cazurile descrise, procesul vămuirii s-a efectuat prin verificarea fizică a mărfurilor expuse spre vămuire. Astfel, ținând cont de cele relatate, nu este de acord cu actele de inspecție întocmite de către autoritatea vamală, prin care sumele asupra declarațiilor vamale au fost majorate nefondat și încasate de la contul unic al întreprinderii.

A menționat că, la data de 01 septembrie 2016 a expediat în adresa pârâtului cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea actelor de inspecție din 16 august 2016 și 22 august 2016, însă prin răspunsul din 15 septembrie 2016 Serviciul Vamal a respins cererea menționată, indicând că, acțiunile autorității vamale au fost legale și întemeiate.

A susținut că, la data de 22 septembrie 2016 a expediat în adresa pârâtului cererea prealabilă, prin care a contestat actul de inspecție emis în privința declarației vamale nr. 9050I4272 din 13 septembrie 2016, însă prin răspunsul din 04 octombrie 2016 aceasta a fost respinsă.

A solicitat anularea actelor de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și din 13 septembrie 2016, întocmite de către Biroul vamal Bălți și încasarea din contul pârâtului a sumelor încasate nefondat în baza actelor de inspecție enunțate.

La data de 28 februarie 2018 SRL „Slava Cargo Grup” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea actelor de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și din 13 septembrie 2016, întocmite de către Biroul vamal Bălți și încasarea din contul pârâtului a sumelor încasate nefondat în baza actelor de inspecție enunțate în mărime 411457,51 lei.

Prin hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central a fost admisă acțiunea depusă de către SRL „Slava Cargo Grup”, au fost anulate actele de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și 13 septembrie 2016, întocmite de către Biroul vamal Nord privind calculul (recalculul) drepturilor de import față de SRL „Slava Cargo Grup” la declarațiilor vamale nr. 9050 I 3598 din 16 august 2016, nr. 9050 I 3747 din 22 august 2016 și nr. 9050 I 4272 din 13 septembrie 2016 și a fost încasată de la Biroul vamal Nord în beneficiul SRL „Slava Cargo Grup” suma de 411457,51 lei.

Prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central a fost admisă cererea depusă de către SRL „Slava Cargo Grup”, reprezentată de avocatul Ion Matusenco și a fost corectată eroarea din dispozitivul hotărârii din 13 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central prin substituirea sumei de „411457,51 lei” cu suma de „143868,59 de lei”.

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de către Biroul vamal Nord, au fost casate hotărârea și încheierea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către SRL „Slava Cargo Grup” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 09 noiembrie 2018 SRL „Slava Cargo Grup”, reprezentată de avocatul Ion Matusenco, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat legea și a apreciat arbitrar probele, reiterând aceleași argumente, care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare.

A insistat asupra faptului că, instanța de apel a derogat de la prevederile art.117-119 CPC, deoarece a pus la baza deciziei adoptate doar probele prezentate de către intimat. Mai mult ca atât, în confirmarea motivelor de majorare a valorii în vamă a mărfurilor importate nu au fost prezentate probe veridice, astfel, acestea poartă un caracter declarativ.

A menționat că, instanța de apel, la emiterea deciziei, a făcut trimitere la art.179 alin. (1) din Codul vamal, însă nu a specificat care anume acte nu au fost

prezentate de către agentul economic la determinarea valorii în vamă a mărfurilor.

A susținut că, în cauzele civile nr. 3ra-965/2017, 3ra-1049/2017 și 3ra-898/2018 Curtea Supremă de Justiție s-a expus pe litigii similare cu referire la aceleași părți, precum și cu referire la importuri identice și similare.

La data de 21 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Biroul vamal Nord a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 13 martie 2019 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, SRL „Slava Cargo Grup”, în baza declarațiilor vamale nr. 9050 I 3598 din 16 august 2016, nr. 9020 I 3747 din 22 august 2016 și nr. 9050 I 4272 din 13 septembrie 2016, a importat marfă – genți de umăr pentru femei, pantaloni, ciorapi, încălțăminte, etc.

De asemenea, s-a constatat că, SRL „Slava Cargo Grup” a perfectat operațiunile de import cu utilizarea procedurii vămuirii electronice (informaționale) a mărfurilor, depunând declarațiile vamale și prezentând documentele necesare pentru confirmarea valorii în vamă în format electronic, fără suport de hîrtie, cu aplicarea semnăturii digitale, în baza Legii nr. 91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic și Regulamentul cu privire la procedura vămuirii electronice a mărfurilor la import, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 904 din 13 noiembrie 2013.

Din materialele dosarului rezultă că, declarantul a determinat valoarea în vamă a mărfii conform metodei 1, adică în baza valorii tranzacției cu marfa

respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit.

Ulterior, în rezultatul verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii, Biroul vamal Bălți a stabilit că, SRL „Slava Cargo Grup” a aplicat incorect metoda nr. 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii, drept rezultat a întocmit actele de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și 13 septembrie 2016, prin care a majorat valoarea în vamă a mărfii, fiind obligată SRL „Slava Cargo Grup” să achite suplimentar suma de 143868,59 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Slava Cargo Grup” a solicitat anularea actelor de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și din 13 septembrie 2016, emise de către Biroul vamal Bălți și încasarea din contul Biroului vamal Bălți a sumelor încasate nefondat în baza actelor de inspecție enunțate.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând actele de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și 13 septembrie 2016, întocmite de către Biroul vamal Nord privind calculul (recalculul) drepturilor de import față de SRL „Slava Cargo Grup” la declarațiile vamale nr. 9050 I 3598 din 16 august 2016, nr. 9050 I 3747 din 22 august 2016 și nr. 9050 I 4272 din 13 septembrie 2016 și încasând de la Biroul vamal Nord în beneficiul SRL „Slava Cargo Grup” suma de 143868,59 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Biroul vamal Nord, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, organul vamal a solicitat SRL „Slava Cargo Grup” prezentarea următoarelor acte: orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor, corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului, în cazul în care aceasta a fost purtată, cataloage, specificări, oferte de preț (liste de prețuri) ale firmelor producătoare/vânzătorului, certificate de origine a mărfurilor, certificate de calitate eliberate de producător, documente privind confirmarea cheltuielilor de transport și alte documente. Solicitățile date în scris, la fiecare declarație vamală, i-au fost înmânate declarantului de către colaboratorul vamal al organului vamal. Declarantul a restituit colaboratorului vamal solicitările înmânate, neprezentând setul de documente solicitat, fapt consemnat pe solicitări prin aplicarea semnăturii și ștampilei. Or, neonorarea obligațiilor stabilite de legislație îndreptățește organul vamal de a efectua o reevaluare a mărfurilor importate în felul și modul stabilit de legislație.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, SRL „Slava Cargo Grup” nu a prezentat toate documentele necesare pentru stabilirea corectă a valorii în vamă a mărfii importate și, respectiv, Biroul vamal Nord just a aplicat metoda nr. 6 de determinare a valorii în vamă a mărfii – metoda de rezervă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Astfel, conform art. 178 alin. (1) din Codul vamal, declarantul este obligat: să declare mărfurile și mijloacele de transport conform procedurii stabilite de prezentul cod și de alte acte normative; să prezinte, la cererea organului vamal, mărfurile și mijloacele de transport pe care le declară; să prezinte organului vamal documentele și informațiile suplimentare necesare vămuirii; să plătească drepturile de import sau de export; să acorde asistență organului vamal în efectuarea operațiunilor de vămuire, inclusiv prin efectuarea operațiunilor de încărcare-descărcare și a altor operațiuni.

Conform art. 179 alin. (1) din Codul vamal, declarația vamală, care se depune la organul vamal, trebuie să fie însoțită de toate documentele necesare vămuirii.

Conform art. 7 alin. (2) din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective. Dacă autoritatea vamală pune la îndoială autenticitatea acestor date, declarantul este în drept să determine valoarea în vamă a mărfii prin metodele prevăzute de prezenta lege.

Pct. 13 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 600 din 14 mai 2002 prevede că, pentru confirmarea valorii în vamă a mărfurilor importate, declarantul este obligat să prezinte organului vamal, în corespundere cu cerințele stabilite la alin.(1) art.7 din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, următoarele acte: a) contractul aferent tranzacției de import și acordurile adiționale la el (în cazul în care acestea au fost încheiate); b) factura (invoice) sau în cazul tranzacțiilor condițional valorice—proforma factura (proforma invoice); c) documentele bancare de plată sau alte documente de plată în cazul achitării prealabile; d) documentele de transport care au însoțit marfa: CMR (scrisoarea de trăsură internațională), Carnetul TIR, Declarația de tranzit (T1), Air bill (fraht), bill of lading (conosament maritim), Scrisoarea de trăsură pentru transportul internațional de mărfuri pe cale ferată; e) contractul (comanda) de acordare a serviciilor de transportare sau factura de expediție în cazul în care se impun potrivit condițiilor de livrare; f) polița sau contractul de asigurare a mărfurilor, în cazul în care acestea au fost asigurate fie potrivit condițiilor de livrare, fie asigurate la inițiativa declarantului.

Conform pct. 14 din Regulamentul enunțat, în cazul în care organul vamal constată divergențe probate între datele conținute în actele menționate la pct.13 din prezentul Regulament sau Sistemul informațional integrat vamal, identifică riscul de subevaluare prin compararea valorii în vamă a mărfii de evaluat cu valoarea în vamă a mărfurilor identice sau similare, potrivit alin.(2) art.7 din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, organul vamal solicită în scris declarantului prezentarea necumulativă și doar a celor acte aferente tranzacției de import a mărfurilor respective care pot justifica valoarea în vamă anunțată, după cum urmează: a) orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor; b) contractele cu terțe persoane referitoare la tranzacțiile indirecte; c) corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii

prețului, în cazul în care aceasta a fost purtată; d) facturile pentru decontări către persoane terțe în beneficiul vânzătorului, dacă acestea rezultă din contractele încheiate sau alte acte; e) documentele contabile ale cumpărătorului, cum ar fi transferurile de fonduri către exportator sau vânzător sau pentru a obține informații privind comisioanele, profitul sau cheltuielile generale prin aplicarea metodei deductive și a valorii calculate (altele decât cele prevăzute la pct.13 al prezentului Regulament); f) documentele privind dreptul de proprietate asupra societăților comerciale implicate în tranzacție, pentru a exclude o posibilă relație de interdependență dintre vânzător și cumpărător în sensul art.11 alin.(6) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal; g) contractul în baza căruia dreptul de proprietate intelectuală este cesionat; h) copia autentificată de pe declarația de export; i) documentul de plată pentru cheltuielile de transportare; j) cataloagele, ofertele de preț (listele de prețuri) ale firmelor producătoare /vânzătorului; k) certificatul de origine, certificatul de calitate eliberat de producător; l) lista de încărcare.

Din materialele dosarului rezultă că, SRL „Slava Cargo Grup”, la determinarea valorii în vamă a mărfurilor importate în baza declarațiilor vamale nr.9050 I 3598 din 16 august 2016, nr. 9020 I 3747 din 22 august 2016 și nr. 9050 I 4272 din 13 septembrie 2016, a prezentat organului vamal toate documentele necesare în vederea confirmării veridicității datelor privind valoarea în vamă a mărfurilor importate.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, verificând corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii, organul vamal a ajuns la concluzia că, actele prezentate de către SRL „Slava Cargo Grup” nu sunt suficiente pentru confirmarea valorii în vamă a mărfii anunțate.

Ca urmare, au fost întocmite fișele-acte, prin care a fost solicitată prezentarea actelor suplimentare în vederea confirmării valorii în vamă a mărfii anunțate.

La caz, se reține că, deși organul vamal a solicitat SRL „Slava Cargo Grup” prezentarea următoarelor acte: orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor, corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului, cataloage, specificații, oferte de preț (liste de prețuri) ale firmelor producătoare/vânzătorului, certificate de origine a mărfurilor, certificate de calitate eliberate de producător, documente privind confirmarea cheltuielilor de transport și alte documente, nu și-a argumentat decizia în solicitarea acestor acte, cât și insuficiența celor prezentate de declarant.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, prima instanță corect a considerat că, au fost suficiente documente pentru determinarea valorii în vamă, iar organul vamal neîntemeiat a aplicat metoda de rezervă pentru determinarea valorii în vamă a mărfii și, prin urmare, temeinic și legal a admis acțiunea, a anulat actele de inspecție din 16 august 2016, 22 august 2016 și 13 septembrie 2016, întocmite de către Biroul vamal Nord privind calculul (recalculul) drepturilor de import față de SRL „Slava Cargo Grup” asupra declarațiilor vamale nr. 9050 I 3598 din 16 august 2016, nr. 9050 I 3747 din 22 august 2016 și nr. 9050 I 4272 din 13 septembrie 2016 și a încasat de la Biroul vamal Nord în beneficiul SRL „Slava Cargo

Grup” suma de 143868,59 de lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a de a casa integral decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează integral decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Slava Cargo Grup” împotriva Biroului vamal Nord cu privire la contestarea actelor administrative și restituirea sumei achitate suplimentar.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nina Vascan

Mariana Pitic